

Till Stifthistoriska sällskapet hemsida 20150907

I det bearbetade materialet med insamlade intervjuer från människor, som på ett markerat sätt finns med i kyrka/församling och som uppnått mogen ålder, finns också kritiska röster. Det kan vara händelser eller personer som gjort att de, som berättar, blivit djupt besvikna.

Det kan handla om att människor utlämnats. En kvinna berättar, att ett ungt par fick göra avbön inför hela församlingen i den frikyrkoförsamling som hon då tillhörde. Det gjorde att hon lämnade församlingen. En man reflekterar över en liknande upplevelse. I hans församling fick en flicka göra avbön, för att hon blivit gravid. Däremot fick inte par, som varit tillsammans utan att det ledde till graviditet, göra avbön.

En man var i sin ungdom med på en ungdomsresa i kyrkans regi. Den spårade ur. Det gjorde honom därefter ytterst lyhörd för ytligt kristet ungdomsarbete. En annan man blev som ung vittne till att en farbror, som var glad i sprit, portades till kyrkan trots att han inte var berusade vid tillfället. Den bilden från Svenska kyrkan har suttit kvar hela livet. Någon, med hemvist i frikyrkan, minns en präst som gjorde skillnad på folk, så att han tog fint folk i hand först. Han vände också ryggen åt pastorn i baptistkyrkan. En annans konfirmation blev en stor besvikelse därför att prästen gjorde korstecken. Det ledde till många års brytning med Svenska kyrkan.

Det här är exempel som visar på trovärdigheten. Hur viktigt bemötandet av människor är, hur tron uttrycks i handling. Hur man som vuxen uppträder inför barn och ungdom. Idag skulle väl föräktenskapliga relationer inte tas upp, men vad är det idag som fördöms? Hur öppen är församlingen till samtal i olika ämnen? Vilka möjligheter finns till vägledning, till själavård? Hur tydligt uttrycks möjligheten?

Det finns också kritiska röster inför pressen att "bli frälst". Några har känt krav på sig vid ungdomsläger.

Här är naturligtvis en balansgång. Hur hjälper man unga människor i tron? När behövs uppmuntran och när övergår det till att kännas som tvång? När går man av välvilja för fort fram? Hur hanterar man som präst/pastor besvikelse över människors avståndstagande?

S, med ben i både frikyrka och Svenska kyrkan, reflekterar över skillnaderna. Det var längre till förlåtelsen, miljön var mer dömande i frikyrkoförsamlingen jämfört med församlingen i Svenska kyrkan. I Frikyrkan värnade man mer om en präktighet och hade svårt att hantera en katastrof. I Svenska kyrkan å andra sidan kunde gudstjänsterna upplevas som andefattiga och församlingen blev mer som en hembygdsförening. Ibland saknades trovärdigheten.

Det är i materialet inte många som reflekterar. Människorna berättar sin historia och gör det mer eller mindre utförligt. För S har det känts viktigt att få sätta ord på sina iakttagelser och tankar. Det kan vara en av fördelarna med att intervjun är så öppen.

Det finns röster om musiken, så tycker en yrkesmusiker att orgeln inte används – det klinkas i stället på piano, postludium förekommer inte alltid, körsångerna blir allt enklare. En annan tycker att psalmsången gått tillbaka. Någon tycker predikan blivit för kort och det är svårt att veta vad predikanten vill säga.

Den här undersökningen vänder sig till människor som är aktiva i kyrka och församling. Det är ytterst få som tar upp predikan. Betydligt fler tar upp musiken, mest som något positivt. Varför är det så? För att ingen frågar efter predikan? För att predikan inte är angelägen? För att man inte vet vad man ska säga om predikan?

Flera är kritiska till att församlingsanställda i så liten grad deltar i församlinglivet utanför betalda timmar.

Hur stämmer kritiken med fakta? (Det ligger utanför denna undersökning). Det finns i materialet många som är anställda i församling. Här skulle man kunna fördjupa undersökningen och få mer kunskap. Några infallsvinklar: Är den anställdes församling också hemförsamling? Finns engagemang i annan församling? Anhörigas inställning? Vad bidrar till att anställningsförsamlingen känns viktig/oviktig utanför arbetstid? Är ett regelbundet gudstjänstliv viktigt? Finns det möjlighet till fördjupning?

Så uttrycks besvikelse över enskilda företeelser; att kvinnor kan vigas till präster, att det finns så få bibelstudiegrupper i församlingen, att man som nyinflyttat inte blir särskilt inbjuden till församlingen, att Svenska kyrkan och frikyrkan fortfarande finns så långt ifrån varandra, att de egna barnen inte är aktiva eller intresserade av kyrkan.

I berättandet har ca ¼ (23/82) tagit upp något som man blivit besviken över och som funnits kvar genom livet, eller kritiserat företeelser, eller pekat på upplevda brister. Det är naturligtvis svårt att veta om de andra i materialet också bär på liknande upplevelser och tankar, då inget fast frågeformulär funnits. Konstruktiv kritik kan föra framåt, däremot är upplevelser som gjort illa betydligt svårare att hantera. Det goda samtalet borde vara angeläget att värna om i församlingen.